

SIILINJÄRVEN KUNTA
TEKNISET PALVELUT
KUNNOSSAPITO

TURVALLISUUSASIAKIRJA

Talvikunnossapito ja hiekanpoisto

Sisältö

1	Yleistä.....	3
1.1	Hanke	3
1.2	Turvallisuusasiakirjan tarkoitus.....	3
1.3	Päätoteuttaja ja töiden yhteensovitus	3
1.4	Vastuu- ja yhteyshenkilöt turvallisuusasioissa	4
2	Hankkeen (talvikunnossapito) ominaisuuksista, olosuhteista ja luonteesta aiheutuvat vaarat.....	4
2.1	Urakka-alueet	4
2.1.1	Urakka-alueiden erityisominaisuudet	4
2.1.2	Liikenne.....	5
2.2	Vaaraa aiheuttavat työt.....	5
2.2.1	Kuvaus tehtävistä töistä.....	5
2.2.2	Kohteen tyypilliset turvallisuusriskit	5
3	Hankkeen (hiekanpoisto) ominaisuuksista, olosuhteista ja luonteesta aiheutuvat vaarat.....	6
3.1	Hankkeen ominaisuudet	6
3.2	Hankkeen olosuhteet	6
3.3	Työturvallisuutta ja -terveyttä koskevat tiedot	6
3.4	Vaaralliset työt ja työvaiheet	6
4	Työmaan turvallisuussäännöt	6
4.1	Turvallisuussääntöjen merkitys.....	6
4.1.1	Rakentamisen turvallisuusmääräykset.....	6
4.1.2	Tilaaajan nimeämät valvojat.....	7
4.2	Työmaan turvallisuusjohtaminen	7
4.2.1	Työnjohto turvallisuuden kannalta.....	7
4.2.2	Urakoitsijoiden turvallisuustehtävät	7
4.2.3	Työmaan järjestys ja siisteys.....	8
4.2.4	Perehdyttäminen	8
4.2.5	Työmaan työsuojeluorganisaatio.....	8
4.2.6	Kaluston laatu- ja turvallisuusvaatimukset.....	9
4.2.7	Ensiapuvalmius	9
4.2.8	Henkilönsuojaimet.....	9
4.4	Työmaan turvallisuusseuranta	10
5	Työmaan menettelyohje	10

5.1	Turvallisuuskoulutusvaatimukset	10
-----	---------------------------------------	----

1 Yleistä

1.1 Hanke

Turvallisuusasiakirjan kohteena on kunnan vastuulla olevien tie- ja katualueiden sekä kevyenliikenteenväylien ja jalkakäytävien talvikunnossapito sekä lisäksi hiekanpoisto ja kiveys-/silta-alueiden pesu liikennealueella.

1.2 Turvallisuusasiakirjan tarkoitus

Tämä turvallisuusasiakirja on rakennustyön turvallisuudesta annetun valtioneuvoston päätöksen VNa 205/2009 8 §:n mukainen rakennustyön suunnittelua ja valmistelua sekä rakennustyön toteuttamista varten laadittu asiakirja.

Turvallisuusasiakirjan tarkoituksena on antaa rakennushankkeen ominaisuuksista ja luonteesta aiheutuvat ja sen toteuttamiseen liittyvät turvallisuustiedot. Rakentamisessa tulee varautua tavanomaisiin rakennustyömaan ja rakentamisen vaaroihin sekä ottaa ne huomioon töiden suunnittelussa ja toteuttamisessa.

Tässä turvallisuusasiakirjassa annetaan tietoja vain rakentamiseen liittyvistä poikkeuksellisista ongelmista ja vaaratekijöistä, jotka työmaan ja urakoitsijoiden on otettava huomioon tarjouksessaan sekä suunnitellessaan ja toteuttaessaan töitään työmaalla.

Tätä turvallisuusasiakirjaa noudatetaan pääasiakirjana turvallisuusasioissa, jota täydentävät muut turvallisuuteen liittyvät asiakirjat.

Tämä asiakirja sisältää myös rakennuttajan turvallisuussäännöt ja menettelyohjeet.

Tämä asiakirja on urakkaohjelman liite ja se täydentää muiden asiakirjojen työsuoritusta koskevia määräyksiä.

Turvallisuusasiakirjan tiedot, suunnitelmat ja niistä johtuvat turvallisuustoimenpiteet käsitellään yhteistyössä ennen rakennustyön alkua aloituskokouksessa.

Tilaaajalla on oikeus antaa myöhemminkin urakkaa koskevia tarkempia turvallisuusmääräyksiä ja – ohjeita. Turvallisuusasiakirja ja selvitykset on pidettävä ajan tasalla.

1.3 Pää toteuttaja ja töiden yhteensovitus

Urakoitsija toimii tässä kohteessa pääurakoitsijana ja lainsäädännön tarkoittamana päätoteuttajana ja vastaa päätoteuttajan velvollisuuksista. Pää toteuttajan tulee huolehtia työnantajia velvoittavan riskikartoituksen tekemisestä, työntekijöiden perehdyttämisestä ja lakisääteisten tarkastusten suorittamisesta.

Pääurakoitsijan tulee huolehtia työturvallisuuslain (738/2002) § 49, 50, 51 mukaisesti yhteistoiminnasta työpaikalla.

Tilaaajalle ei siirry tämän turvallisuusasiakirjan perusteella mitään päätoteuttajan tätä urakkaa koskevia velvoitteita.

Urakoitsijan on tehtävä alueurakasta VNa 205/2009 4 §:n mukainen ennakko-ilmoitus työsuojeluviranomaiselle.

1.4 Vastuu- ja yhteyshenkilöt turvallisuusasioissa

- Rakennuttajan turvallisuuskoordinaattori, Timo Korhonen p. 044 740 1526
- Työn tilaaja ja yhteyshenkilö Teija Savolainen p. 044 740 1525
- Jokainen urakoitsija ilmoittaa turvallisuudesta vastaavat henkilönsä tilaajalle.

2 Hankkeen (talvikunnossapito) ominaisuuksista, olosuhteista ja luonteesta aiheutuvat vaarat

2.1 Urakka-alueet

Urakka-alueet on määritetty urakkaohjelmassa sekä tarjouspyynnön liitteenä olevissa kartoissa.

2.1.1 Urakka-alueiden erityisominaisuudet

Alue 1

- Kunnan oman traktorin alue
- Harjamäentien varrella kulkee paljon lapsia.

Alue 2

- Kunnan oman traktorin alue
- Moottoritien alittava kevyenliikenteenväylän tunneli Huuhkajantie – Kipunanpisto → kunnan traktori ei mahdu tunneliin. Tilaaja hankkii/ sopii ko. hoidon myöhemmin.

Alue 3

- Ahmon koulun ympäristössä paljon koululaisia.

Alue 4

- Laitilantien varrella kulkee paljon lapsia.

Alue 5

- Kirkonkylän alue, paljon jalankulkijoita ja autoliikennettä

Alue 6

- Toivala- Vuorela alue, keskustassa paljon jalankulkijoita ja autoliikennettä, koulujen läheisyyksissä paljon lapsia.

Yleisesti

Alueille on sijoitettu vesijohdon sulkuventtiilejä, runkoviemäreiden tarkastusputkia ja kaivoja, paloposteja, sähkö-, puhelin- ja pumppaamojen suojaakaappeja, joita tulee työskennellessä varoa.

Torialueen talvihoidon osalta tulee varautua siihen, että lumia ei kasata vasten aitoja tai rakenteita. Lisäksi on huomioitava istutukset, valaisinylväät, liikennemerkkit ym., ettei näitä vaurioiteta.

Talvihoidon osalta tulee varautua siihen, että joillakin väylillä kiinteistöjen aidat tai muut rakenteet sijaitsevat hyvin lähellä katua tai kevyenliikenteenväylää. Kohteet edellyttävät tarkkuutta ja huolellista työskentelyä. Lumia ei saa kasata vasten aitoja eikä rakennuksia.

2.1.2 Liikenne

Alueiden liikenne on vilkkainta 1-luokan ajoreiteillä, joista pääosa on myös linja-autoliikenteen kulkureittejä. Kevyen liikenteen väylien osalta vilkasliikenteisimpiä ovat 1-luokan väylät.

Liikkumisturvallisuuden kannalta tulee erityisesti huomioida ajoneuvoliikenteen ja kevyen liikenteen samassa tasossa risteämiset.

2.2 Vaaraa aiheuttavat työt

2.2.1 Kuvaus tehtävistä töistä

Talvella tehtävät työt käsittävät tavanomaisia talvihoitoon liittyviä töitä, mm. lumen aurausta, liukkauden torjuntaa, lumen lähisiirtoa, lumen poiskuljetusta, sohjon ja polanteiden poistoa.

2.2.2 Kohteen tyypilliset turvallisuusriskit

Työlle tyypillisiä työturvallisuusriskejä ja riskejä sisältäviä työvaiheita ovat:

- talvihoitotöissä käytettävien koneiden työskentely sekä riskitilanteet koneiden käyttäjille tai ympäristölle (työvälineiden kytkennät, letkurikot, sinkoavat kivet jne.)
- työskentely yöllä ja poikkeuksellisissa sääolosuhteissa (mm. liukkaus, lumisade, pimeys)
- liikenteen aiheuttamat vaaratekijät; konetyö liikenteen seassa ja jalkaisin tehtävät työvaiheet
- työstä aiheutuvat vaaratekijät liikenteelle
- koulujen ja päiväkotien lähistöllä liikkuvat lapset

3 Hankkeen (hiekanpoisto) ominaisuuksista, olosuhteista ja luonteesta aiheutuvat vaarat

3.1 Hankkeen ominaisuudet

Hanke tarkoittaa tässä tapauksessa hiekoitushiekan poistoa ja pois kuljetusta sekä kiveys- ja silta-alueiden pesua liikennealueilla.

3.2 Hankkeen olosuhteet

Kohteessa tehdään töitä pääosin liikenteen seassa. Koulujen ympäristöissä liikkuvat koululaiset ja kevyt liikenne muutenkin on otettava huomioon turvallisen työn takaamiseksi.

Kyseessä on normaali keskikokoinen taajama, jossa voi olla työhönmeno- ja kotiintuloaikoina pääväylillä vilkastakin liikennettä. Tämä tulee ottaa huomioon siten, että niissä työ suoritetaan hiljaisempaa aikana.

3.3 Työturvallisuutta ja -terveyttä koskevat tiedot

Hiekanpoisto aiheuttaa melua ja pölyä. Pölyämisen estämiseksi tulee käyttää kastelevia kerääviä harjauksoneita.

3.4 Vaaralliset työt ja työvaiheet

Hankkeessa on vaarana muu liikenne.

4 Työmaan turvallisuussäännöt

4.1 Turvallisuussääntöjen merkitys

4.1.1 Rakentamisen turvallisuusmääräykset

Tällä työmaalla sovelletaan valtioneuvoston päätöstä rakennustyön turvallisuudesta (VNa 205/2009). Töissä noudatetaan tilaajan antamia määräyksiä ja ohjeita työnaikaisen turvallisuuden varmistamisesta. Nämä turvallisuussäännöt koskevat myös ali- ja sivu-urakoitsijoita sekä soveltuvien osin työmaalla työskenteleviä itsenäisiä työnsuorittajia.

Nämä turvallisuussäännöt on laadittu rakennuttajan roolissa. Tilaajalla on mahdollisuus antaa myöhemmin muita työntekoa ja rakennustyömaata koskevia turvallisuusmääräyksiä ja -ohjeita sekä järjestää urakoitsijoille (toimittajille) ja heidän työntekijöilleen työhön ja työkohteisiin liittyviä perehdyttämistilaisuuksia.

Tilaaajalla on oikeus järjestää tai vaatia urakoitsijoita omalla kustannuksellaan toteuttamaan turvallisuuskoulutusta, mikäli työkohteissa on ollut turvallisuuden kannalta merkittäviä puutteita tai työssä on sattunut vakavia tapaturmia, muita onnettomuuksia tai vaaratilanteita.

4.1.2 Tilaaajan nimeämät valvojat

Tilaaajan työnjohdolla ja muilla tilaaajan nimeämällä työn valvojilla on oikeus puuttua työmaalla ja työssä oleviin vaaratilanteisiin, vaarapaikkoihin sekä puutteisiin työturvallisuudessa.

Edellä mainitut edustajat voivat antaa suoraan määräyksiä eri urakoitsijoille vaaratilanteiden ja muiden puutteiden korjaamisesta. Heillä on oikeus myös keskeyttää työt, mikäli on ilmeistä, että kysymyksessä voi olla tilanne, josta voi aiheutua välitöntä vaaraa työkohteessa työskenteleville, työmaan ulkopuolisille henkilöille tai toiminnoille.

4.2 Työmaan turvallisuusjohtaminen

4.2.1 Työnjohto turvallisuuden kannalta

Urakoitsijoiden on oman työnsä osalta huolehdittava turvallisuuden ja terveyden kannalta tarpeellisesta työnjohdosta ja osapuolten välisen yhteistoiminnan ja tiedonkulun järjestämisestä, toimintojen yhteensovittamisesta sekä urakkakohteensa yleisestä siisteydestä ja järjestyksestä. Edellä mainittuja tehtäviä johtamaan on urakoitsijan nimettävä pätevä vastuunalainen henkilö ja hänelle tarvittaessa sijainen.

4.2.2 Urakoitsijoiden turvallisuustehtävät

Urakoitsija vastaa ensisijaisesti omien työntekijöidensä turvallisuudesta sekä perehdyttämisestä työmaahan ja sen olosuhteisiin. Työnjohto ja valvonta sekä siihen liittyvät työnantajan velvollisuudet kuuluvat kunkin työntekijän omalle työnantajalle. Lisäksi urakoitsijan on huolehdittava siitä, ettei hänen toiminnastaan ole vaaraa muille työmaalla työskenteleville tai työmaan ulkopuolisille henkilöille.

Urakoitsija vastaa omien työntekijöidensä käyttämien koneiden, laitteiden ja aineiden sekä työmenetelmien turvallisuudesta. Käytössä on lisäksi noudatettava tilaaajan antamia ohjeita. Urakoitsijan käyttämän terveydelle vaarallisen aineen käyttöturvallisuustiedotteesta annetaan kopio päätoteuttajalle ennen aineen käyttöä.

Urakoitsijan on huolehdittava työssään tarpeellisista varoitusmerkinnöistä ja suojautustoimenpiteistä.

Urakoitsijan tulee huolehtia turvallisuusmääräyksien ja -ohjeiden tiedottamisesta edelleen aliurakoitsijoilleen ja työntekijöilleen sekä valvoa osaltaan niiden noudattamista.

Töihin tulee käyttää vain sellaisia työntekijöitä, jotka täyttävät työn ja tilaajan edellyttämät ammattitaito- ja pätevyysvaatimukset. Urakoitsija vastaa myös käyttämänsä tilapäisen työvoiman ja aliurakoitsijoiden osalta ammattitaitovaatimuksen toteutumisesta ja riittävien turvallisuusohjeiden antamisesta.

Urakoitsijan tulee huolehtia, että sen henkilöstöllä on asianmukaiset henkilöntunnisteet. Urakoitsijan tulee ilmoittaa päätoteuttajalle hyvissä ajoin työmaalle tulevat uudet työntekijät ja aliurakoitsijat.

4.2.3 Työmaan järjestys ja siisteys

Työt on järjestettävä siten, että ympäristölle ei aiheudu tarpeettomia likaantumista ja roskaantumisesta aiheutuvia haittavaikutuksia.

4.2.4 Perehdyttäminen

Ennen urakan alkua tilaaja perehdyttää urakoitsijoiden vastuunalaiset henkilöt ja varmistaa, että he ovat saaneet tarpeelliset tiedot ja ohjeet työhön kohdistuvista vaara- ja haittatekijöistä.

Urakoitsijan on huolehdittava, että työmaalla toimivat aliurakoitsijat ja itsenäiset työnsuorittajat ovat saaneet mahdollisuuden tutustua näihin turvallisuussääntöihin. Urakoitsija huolehtii myös siitä, että päätoteuttajan antamat muutkin turvallisuuteen liittyvät määräykset ja ohjeet välitetään työmaalla työskenteleville urakoitsijan aliurakoitsijoille ja itsenäisille työnsuorittajille. Urakoitsija vastaa omien työntekijöiden perehdyttämisestä työmaahan ja sen olosuhteisiin sekä työtehtäviin ja työolosuhteisiin. Annettu perehdyttäminen on myös dokumentoitava.

Urakoitsijan on huolehdittava, että hänen työntekijänsä ovat selvillä seuraavista seikoista ja noudattavat niistä annettuja määräyksiä ja ohjeita:

- yhteisen rakennustyömaan järjestystä, liikennettä, tupakointia ja avotulen käyttöä koskevista määräyksistä,
- työmaalla tai siihen liittyvällä alueella tapahtuvaan toimintaan sisältyvistä muista erityisistä vaaratekijöistä.
- menettelystä hätä- ja onnettomuustilanteissa.
- esiintulleista vaaroista, vioista ja puutteista ilmoittamisesta,
- töiden tekemisjärjestyksestä ja toiminnasta muutostilanteissa.

4.2.5 Työmaan työsuojeluorganisaatio

Urakalle perustetaan tarvittaessa työsuojelutoimikunta. Urakoitsijan on osallistuttava tarvittaessa työsuojelutoimikunnan tai vastaavan elimen kokouksiin.

Urakoitsija vastaa siitä, että heidän työntekijöilleen sattuneet tapaturmat tutkitaan. Tapaturmasta tehdystä tutkintaraportista toimitetaan kopio tilaajalle. Urakoitsija huolehtii siitä, että vakavissa tapaturmissa ilmoitus tehdään myös työsuojelupiirille ja poliisille. Urakoitsija huolehtii siitä, että sattuneet

tapaturmat käsitellään työmaakokouksissa ja tarvittaessa työsuojelutoimikunnassa.

4.2.6 Kaluston laatu- ja turvallisuusvaatimukset

Koneiden ja laitteiden on täytettävä niitä koskevat turvallisuusmääräykset. Työssä käytettävät koneet ja laitteet tulee olla turvallisia ja käyttötarkoitukseen sopivia. Ne on tarvittaessa varustettava sellaisilla apulaitteilla, ettei käsiteltäville tarvikkeille, valmiille työosalle tai ympäristölle aiheuteta vahinkoa. Urakoitsija vastaa käyttämiensä koneiden ja laitteiden turvallisuudesta.

Työvälineiden käytössä ja tarkastuksissa tulee noudattaa valtioneuvoston asetusta työvälineiden turvallisesta käytöstä ja tarkastamisesta (12.6.2008/403). Myös työnjohdon käyttämät ajoneuvot tulee varustaa erillisellä vilkkuvalla varoitusvalaisimella. Näitä on myös käytettävä ajoneuvon pysähtyessä.

Tiealueilla ja muilla liikenteeseen käytetyillä paikoilla on koneiden erotuttava muusta liikenteestä. Työkoneiden ja liikenteen välissä on tarvittaessa oltava riittävät suojavaiohykkeet. Työssä käytettävissä kuormaus- ja kuljetusajoneuvoissa tulee olla määräysten mukaiset peruutushälyttimet. Koneille ja laitteille tehdään päivittäiset toimintakokeilut niiden käyttäjien toimesta.

Urakoitsijan on huolehdittava, että sen käyttämät sähkölaitteet ja sähkökäyttöiset koneet on tarkastettu asianmukaisesti ja ovat niitä koskevien turvallisuusmääräysten mukaisessa kunnossa.

4.2.7 Ensiapuvalmius

Urakoitsijan tulee määritellä työnsä osalta riittävä ensiapuvalmius ja huolehtia siitä, että tältä osin on riittävästi ensiaputaitoisia.

4.2.8 Henkilönsuojaimet

Työnantajan on hankittava työntekijöiden käyttöön henkilönsuojaimet (EN ISO 20471), jos työ edellyttää suojainten käyttöä.

Liikennealueilla työskennellessä tulee ottaa huomioon varoitusvaatetuksesta annetun standardin (EN 471:1994) vaatimukset (*huom. luokitus 1–3, jossa luokka 3 vaativin*). Liikenteen ohjauksessa ym. vastaavassa työssä on oltava luokka 3.

Kuhunkin työvaiheeseen liittyvien henkilönsuojainten valinnan ja käytön tulee perustua urakoitsijan vaaran arviointiin.

4.4 Työmaan turvallisuusseuranta

Tilaaaja edellyttää, että urakoitsija huolehtii riittävästä työn valvonnasta ja tarvittaessa puuttuu vaaratilanteisiin sekä turvallisuusmääräysten ja -ohjeiden vastaiseen toimintaan.

Tilaaaja edellyttää, että urakoitsija tekee työhönsä liittyvät käyttöönotto- ja vastaanottotarkastukset ja varmistaa, että:

- edellä mainitut tarkastukset tehdään ajallaan ja huolellisesti,
- tarkastajilla on tarpeellinen ammattitaito,
- tarkastuksista laaditaan asianmukaiset pöytäkirjat,
- tarkastuksissa havaitut turvallisuutta vaarantavat puutteet korjataan välittömästi.

Urakoitsijan tulee toimittaa kopio tarkastuslomakkeesta tilaaajan nimeämälle henkilölle.

Tilaaajalla on oikeus valvoa urakoitsijan tekemien tarkastusten suorittamista sekä osallistua harkintansa mukaan tarkastuksiin.

5 Työmaan menettelyohje

5.1 Turvallisuuskoulutusvaatimukset

Kaikilta urakoitsijan työntekijöiltä vaaditaan vähintään tiehallinnon hyväksymän tieturvakurssin 1-tason (tieturva 1) suorittaminen.

5.2 Henkilötunnisteet

Jokaisella työntekijällä on oltava työalueella liikkueessaan näkyvissä yksilöivä kuvallinen tunniste. Työntekijän tunnisteessa tulee olla työnantajan nimi sekä henkilökohtainen veronumero.